

Ústav světových dějin

Posudek oponenta bakalářské práce

KŘIKLÁN, Jan, *Velká Británie na cestě k Roku Afriky: Příspěvek k dějinám globální studené války se zaměřením na proměnu Britského impéria v letech 1957–1960*, Bakalářská práce, ÚSD FF UK, Praha 2017, 59 s. rkp. a 6 nečíslovaných příloh.

Předložená bakalářská práce Jana Křiklána představuje velmi slušnou analýzu, zaměřující se na proměnu Britského impéria v letech 1957–1960 a dekolonizační politiku v tomto období. Hned v úvodu je třeba zmínit fakt, že práce představuje svým rozsahem a zaměřením v českém prostředí vcelku zajímavou studii, jejíž odborná stránka je na slušné úrovni.

Bakalářská práce Jana Křiklána je rozdělena do tří kapitol a velkého množství podkapitol. V úvodu autor rozsáhle analyzuje především literaturu, která k tématu existuje, ale s níž příliš nepracoval, a použitou bibliografii. První kapitola se věnuje vývoji impéria po 2. světové válce, tj. koloniální politice po nástupu labouristické strany k moci v roce 1945 a opětovném volebním vítězství konzervativců na počátku 50. let 20. století. Zvláštní pozornost autor soustředil na hnutí Mau-Mau a povstání ve východoafrické Keni. Druhá kapitola je zaměřena na analýzu událostí, spojených se Suezskou krizí na podzim 1956 a odchodem Anthonyho Edena z úřadu. Třetí kapitola se soustředí na období vlády Harolda Macmillana a postupný konec impéria, vlastní rok 1960 (Rok Afriky) a slavný a přelomový projev „Víteř změn“. Autor neopomněl v mezinárodním kontextu probíhající Studené války a z pohledu Commonwealthu zanalyzovat zahraniční a koloniální politiku. V závěru dochází Jan Křiklán k logickému zhodnocení.

Stylistická, jazyková, ortografická a formální stránka práce Jana Křiklána je na průměrné úrovni a nachází se v ní nemalé množství nedostatků. Jedná se o chybné psaní velkých písmen – s. 18 není „Pan-nacionalismus“ ale správně „pan.nacionalismu“, s. 22 není „Siru Gladwynoni Jebbovi“ ale správně s. 22 „siru Gladwynoni Jebbovi“ (obdobně Lorda Hailshama na s. 23) aj. Autor dále nerozlišuje apostrof od diakritické čárky (s. 10, 10 aj.) a pomlčku od spojovníku/rozdělovníku (s. 15 není „izraelsko–arabské války“ ale správně

Ústav světových dějin

„izraelsko-arabské války“ aj.). V textu dále není sjednoceno psaní velkých písmen u anglicky psaných publikací. Poznámkový aparát rovněž trpí nedostatky. Především není sjednoceno formátování (kurzíva vs. bez kurzívy) kupříkladu u poznámky pod čarou číslo 9. Autor systematicky nepoužívá zkrácené odkazy a chybí při používání „Tamtéž“ (s. 24). Z hlediska terminologie je nekonceptně a chaoticky používáno označení pro ministra (jednou to je státní tajemník, pak je to státní sekretář či jen ministr – s. 14, 24 aj.). Je běžně zvykem (s. 25), že přímé citace se dávají do uvozovek, aby se odlišili od jiných částí textu, které jsou také psané v kurzívě.

Jako trochu diskutabilní vnímám úvod, kde autor uvádí vyčerpávající přehled dostupné literatury k tématu, se kterou ale v práci při podrobnějším zkoumání příliš nepracoval, neboť velké množství titulů není uvedeno ani v seznamu použité literatury (přitom by tam mělo být, když se nachází v úvodu práce). Z mého úhlu pohledu to snižuje kvalitu analýzy použité literatury. Obdobně slabší považuji text ze stran 43–52, autor zde totiž veškerou problematiku zanalyzoval v podstatě pouze na základě jedné publikace. I když se jedná o edici vydaných pramenů, zcela opomněl kriticky zanalyzovat či aspoň reflektovat i jiné zdroje, o kterých mj. rozsáhle pojednává v úvodu.

Dále bych si dovolil nesouhlasit s některými pasážemi. Tvrzení, že „Odchod Británie z Indie byl vcelku bez úhony a můžeme říci, že i se ctí.“ ze s. 14, považuji za nepřilíš šťastné, protože těch problémů a mrtvých při kvapné migraci muslimského obyvatelstva z hinduistických oblastí a naopak bylo tolik, že to britské cti příliš nepřidalo. Vlastní průběh, načasování a (ne)organizace si vysloužila nemalou kritiku. Obdobně je problematické až nelogické tvrzení „To se bohužel nedařilo a často se dostával do konfliktu s místními osadníky (nejvýznamnější problém později nastal v jižní Africe), kteří celý dekolonizační proces zpomalovali“ ze s. 26, protože o dekolonizačním procesu na jihu Afriky lze hovořit těžko, protože Jihoafrická unie byla podle Westminsterského statutu téměř nezávislým státem nikoli korunní kolonií.

Navzdory výše zmíněným výtkám, které ukazují na skutečnost, že práce má některé nepřilíš šťastné aspekty, je třeba vyzdvihnout fakt, že Jan Křiklán pracoval nejen s českou, ale i cizojazyčnou odbornou literaturou, což není u studentských kvalifikačních prací tohoto typu

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav světových dějin

rozhodně obvyklé, a proto to velmi oceňuji. Vzhledem k tomu, že předložená bakalářská práce splňuje všechny požadavky, kladené na tento typ studentské kvalifikační práce, navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze, 1. září 2017

PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK